

OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 026133 11 P
Brčko, 07.02.2014.godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, sudija Ljiljana Zobenica, u pravnoj stvari tužioca Ć. M., sin J. iz M. P., zastupan po punomoćniku P. B., advokatu iz B., protiv tuženih Brčko distrikt BiH, zastupan po Pravobranilaštvu Brčko distrikta BiH i Republike Srpske, zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske, radi uspostavljanja predašnjeg stanja i povrata imovine, v.sp. 325.917,00 KM, nakon održane glavne, javne i usmene rasprave donio je dana 07.02.2014.godine,

P R E S U D U

Odbija se tužbeni zahtjev tužioca kojim je traženo da se naloži tuženim da uspostave predašnje posjedovno stanje predajom u posjed mlinskog postrojenja marke „Golfeto“ Italija, kapaciteta prerade 20 tona pšenice za 24 sata, opreme za skladištenje, čišćenje, pranje i transprot pšenice, kamiona „Mercedes“ teretne nosivosti 5 tona, 80 tona pšenice, 50 tona brašna i 20 tona stočnog brašna, autogenog aparata za zavarivanje i električnog aparata proizvedenog od strane „Litostroj“ Slovenija i „Rade Končar“ Zagreb, kompresora za zrak 120 litara proizvedenog od „Trudbenik“ Doboj, stabilne bušilice 2 kW proizvođač „Kovina“ Maribor, ručne bušilice velike marke „Bosch“, dva komada male bušilice 250 w, ručnog cirkulara marke „Bosch“, ručne ubodne pile „Black and Decker“, garniture ručnog alata, gedore, ključeva, garniture alata za elektro-mehaniku, pogonskog dizel agregata 100 kW „Perkins“, rezervnih dijelova: ekstra multus remenje, kaišasti remen za valjke u dužini 40 metara, klinasno remenje za 8 elektromotora, kuglični ležaji za mlin raznih dimenzija (80 kom), četke za sita, elevatorske kofice, mlinska svila za sita i filc, u korist tužioca Ć. M., a u nemogućnosti toga da mu solidarno isplate protivvrijednost navedene imovine u ukupnom iznosu od 325.917,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 04.01.2011.godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obavezuje se tužilac da tuženom Brčko distrikt BiH nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.812,50 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

O b r a z l o ž e n j e

Tužilac je 04.01.2011.godine podnio tužbu protiv tuženih Brčko distrikt BiH i Republike Srpske. U tužbi je navo da je sa svojim pravnim prednikom ocem Ć. J. zaključio darovni ugovor 17.08.1999.godine, kojim je Ć. J. poklonio tužiocu zemljište upisano u z.k. ul. br. 150 k.o. Žabar Donji, koje je označeno kao k.p. br. 1858/3 Oranica „Lug“ zgrada I mlin u površini od 2924 m², a kojima odgovaraju po katastru parcela br. 399/1 dvorište, privredna zgrada i njiva k.o. Marković Polje zajedno sa mlinom koji je izgrađen na k.č. br. 399/1, upisane u p.l. br. 276 k.o.

Marković Polje i k.č. br. 1858/3 „Lug“ zgrada i mlin površine 2924 m² upisana u z.k. ul. br. 34 k.o. Donji Žabar. Navedeni mlin je sagrađen na osnovu Rješenja broj: 06-301-205/78 od 11.05.1978.godine o dozvoli građenja, a Rješenjem Opštinske komisije za privredu i društveno planiranje broj: 03/2-351-212 od 24.07.1987.godine i Rješenjem broj: 05/2-320-642 od 07.12.1990.godine, dozvoljeo je obavljanje privredne djelatnosti, uslužno mljevenje žitarica svih vrsta i drugih sličnih proizvoda, otkup svih bijelih i drugih vrsta žitarica namijenjenih ljudskoj vrsti, preradi ili krmi uključujući i raž, prodaju proizvoda mlinarstva od žitarice, te je određeno da zanatsko-trgovinska radnja posluje pod nazivom s.t.r. „Ć.“ vl. Ć. M., M. P. Kompletno mlinsko postrojenje za preradu pšenice i žitarica je postrojenje marke „Golfeto“ Italija, čiji je kapacitet prerade 20 tona pšenice za 24 sata. Isto je bilo u funkciji u vrijeme kada je tužilac zajedno sa svojom porodicom prisilno napustio domaćinstvo dana 30.04.1992.godine, zbog izbijanja sukoba na području Opštine Brčko, kada je ostavio svu svoju imovinu i to: porodičnu kuću, kamiona „Mercedes“ registrovan na firmu, 80 tona pšenice, 50 tona brašna i 20 tona stočnog brašna. Uz mlin je ostala i radionica, autogeni aparat za zavarivanje i električnog aparata proizvedenog od strane „Litostroj“ Slovenija i „Rade Končar“ Zagreb, kompresora za zrak 120 litara proizvedenog od „Trudbenik“ Doboj, stabilne bušilice 2 kW proizvođač „Kovina“ Maribor, ručne bušilice velike marke „Bosch“, dva komada male bušilice 250 w, ručnog cirkulara marke „Bosch“, ručne ubodne pile „Black and Decker“, garniture ručnog alata, gedore, ključeva, garniture alata za elektro-mehaniku, pogonskog dizel agregata 100 kW „Perkins“, rezervnih dijelova: ekstra multus remenje, kaišasti remen za valjke u dužini 40 metara, klinasno remenje za 8 elektromotora, kuglični ležaji za mlin raznih dimenzija (80 kom), četke za sita, elevatorske kofice, mlinska svila za sita i filc. Cjelokupno mlinsko postrojenje je tokom 1992.godine demontirano po naredbi Kriznog štaba Opštine Brčko i po sazanju tužioca odvezeno u Srbiju. Tužiocu je njegova imovina vraćena u devastiranom stanju 2000.godine. Od strane Kriznog štaba i Opštine Brčko demontiranjem i raznošenjem mlinskog postrojenja u Srbiju rukovodio je S. S. koji je u Kriznom štabu obavljao funkciju člana kriznog štaba zaduženog za privredu. Vlasnik cjelokupnog mlinskog postrojenja je tužilac Ć. M. i isti je nakon što mu je devastirana imovina vraćena u posjed više puta pokušavao kod nadležnih organa Brčko distrikta i Republike Srpske, da ishoduje povrat mlinskog postrojenja, ali su ti pokušaji ostali bez uspjeha. Predložio je da sud tužbeni zahtjev usvoji u cjelosti i obaveže tužene na naknadu troškova parničnog postupka.

Tuženi Brčko distrikt BiH je u odgovoru na tužbu osporio tužbu i tužbeni zahtjev u cjelosti. Naveo je da u tužbi nije opredijeljena visina novčanog potraživanja, odnosno nije naveden novčani iznos za isplatu protuvrijednosti imovine, zbog čega smatra da tužba ne sadrži sve elemente propisane odredbom člana 151. stav 2. tačka 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu ZPP), odnosno ne sadrži određen zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih potraživanja. Obzirom da tužilac tužbom traži uspostavu predašnjeg posjedovnog i vlasničkog stanja na mlinskom postrojenju, odnosno isplatu protuvrijednosti te imovine, tuženi smatra da tužbeni zahtjev koji je postavljen na taj način nije uredan u smislu odredbe člana 153. stav 4. ZPP-a kojom je propisano da tužilac u jednoj tužbi može istaći dva ili više zahtjeva koji moraju biti u međusobnoj vezi i tražiti da sud usvoji sledeći od tih zahtjeva ako nađa da onaj koji je istaknut u tužbi prije njega nije osnovan. Prvotučeni je naveo u odgovoru na tužbu da Osnovni sud Brčko distrikta BiH nije mjesno nadležan, obzirom da se nekretnine tužioca nalaze na području M. P., odnosno D. Ž., za koje je nadležan Osnovni sud u Modriči. Istakli su i prigovor zastare potraživanja. Tužilac u tužbi zahtijeva isplatu protivvrijednosti njegove imovine. Prema odredbi člana 371. Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO) propisano je da potraživanja zastarjevaju za 5 godina ako zakonom nije određen drugi rok zastarjelosti. Budući da iz sadržaja tužbe proizilazi da je mlinsko postrojenje demontirano 1992. godine i da je tužiocu vraćen jedan dio njegove imovine u devastiranom stanju u toku 2000.

godine, prvotuženi smatra da je nastupila zastarjelost jer je protekao opšti rok zastare. Kako u smislu odredbe člana 360. stav 1. ZOO-a zastarjelošću prestaje pravo zahtjevanja ispunjenje obaveze, predlaže da sud odbije ovaj dio tužbenog zahtjeva kao neosnovan. U tužbi tužilac traži predaju u posjed određenih pokretnih stvari od kojih su neke zamjenjive stvari (pšenica, brašno i stočno brašno) pri čemu tužilac ne pruža valjane materijalne dokaze na osnovu kojih se može na pouzdan način utvrditi da je bio vlasnik navedenih pokretnih stvari. Pored toga navodi da mu je 1992.godine cjelokupno mlinsko postrojenje demontirano po naredbi Kriznog štaba Brčko i odvezeno u Srbiju. Ni za ove tvrdnje tužilac ne pruža dokaze u vidu isprave koje je u propisanom obliku izdao Organ vlasti u granicama svoje nadležnosti, a kojom bi se dokazala istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje. Stoga ističe i prigovor pasivne legitimacije na strani prvotuženog. Takođe ističe i prigovor zastare potraživanja naknade štete u smislu odredbe člana 386. ZOO-a. Naime očigledno je da je šteta tužiocu nastala za vrijeme ratnih dejstava. Tužilac ničim ne dokazuje da su štetu pričinile bivše Opštinske administracije Brčkog, a kako u skladu sa tačkom 4. naloga Supervizora za Brčko distrikt od 13.04.2000.godine, Brčko distrikt ne preuzima obaveze za dugove entiteta nastale prije proglašenja Distrikta, te za takvu štetu ne može odgovarati Brčko distrikt tim prije što je šteta nastala u maju 1992.godine. U konkretnom slučaju protekao je i objektivni rok zastare propisan članom 386. ZOO-a jer je šteta nastala 1992.godine, a tužba je podnesena sudu 2011.godine po isteku 5-godišnjeg roka zastare. Dio tužbenog zahtjeva kojim tužilac traži da mu se vrate u posjed mlinsko postrojenje i druge pokretne stvari koje su navedene u tužbi, takođe je neosnovan. Prema odredbi člana 41. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta BiH, vlasnik stvari može zahtijevati od posjednika vraćanje individualno određenih stvari, s tim što mora dokazati da na stvari čiji povrat traži ima pravo vlasništva i da se stvar nalazi u faktičkoj vlasti tuženog. Dokazi koje je tužilac dostavio u prilogu tužbe, nalazi i mišljenja vještaka iz oblasti mašinske struke od 11.11.2009.godine i vještaka građevinske struke od 17.11.2009.godine, sud ne može cijeliti kao dokaze obzirom da sud nije donio rješenje kojim je određeno vještačenje iz oblasti mašinske i građevinske struke, te je predloženo da se ovi dokazi tužioca odbiju. Prvotuženi je predložio da sud tužbu i tužbeni zahtjev tužioca u odnosu na njega odbije kao neosnovan i obaveže tužioca da mu nadoknadi troškove parničnog postupka.

Tužena Republika Srpska je u odgovoru na tužbu u cjelosti osporila tužbeni zahtjev tužioca. Istakla je prigovor neurednosti tužbe obzirom da tužilac nije odredio koja je to visina protivvrijednosti njegove imovine. Takođe su istakli da je tužbeni zahtjev nerazumljiv i kontradiktoran predloženim dokazima. Tužbenim zahtjevom se traži da se uspostavi pređašnje posjedovno i vlasničko pravo pri čemu tužilac ne pruža dokaz o vlasništvu na stvarima čiji povraćaj traži. Pored toga tužilac nije naveo kod koga se nalaze pokretne stvari čiji povrat traži. Osporili su pasivnu legitimaciju navodeći da drugotužena nije u uzročno-posljedičnog vezi sa štetnim događajem kojim je otuđena imovina tužioca tokom 1992.godine, obzirom da je u samoj tužbi navedeno da su pokretne stvari otuđene po naredbi Kriznog štaba Opštine Brčko. Pored toga tužena u vrijeme nastanka štete nije imala svojstvo društveno-političke zajednice, niti joj je bio tada priznat status države po međunarodnom pravu, tako da Republika Srpska po Ustavu BiH predstavlja jedan od dva entiteta iz kojih se sastoji Bosna i Hercegovina. S obzirom da se tužilac u tužbi poziva na datum pričinjene štete, mada pokušava da zaobiđe termin „šteta“ svjestan da će tuženi istaći prigovor zastare, drugotuženi smatra da se u konkretnom slučaju ipak radi o potraživanju naknade štete, te u tom smislu ističe prigovor zastare na osnovu odredbe člana 376. stav 1. ZOO-a. Predložio je da sud tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženog odbije.

U toku postupka provedni su dokazi čitanjem: Rješenja Opštinske komisije za privredu i društveno planiranje broj: 05/2-351-212 od 24.07.1987.godine, Rješenja Opštinskog zavoda za urbanizam, geodetske i imovinsko-pravne poslove broj: 06-361-571 od 26.10.1981.godine,

Rješejna Opštinskog sekretarija za privredu, prostorno planiranje, društvene djelatnosti i opštu upravu broj: 05/2-320-642 od 07.12.1990.godine, Rješenja SO Brčko – Opštinski sekretarijat za urbanističke i geodetske poslove broj: 06-364-114/78 od 29.03.1978.godine, Ugovora o poklonu zaključen 17.08.1999.godine između Ć. J. i Ć. M. ovjeren od strane Osnovnog suda Brčko distrikta BiH Ov.br. 2047/99, Zapisnika Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS - Odsjek ministarstva Brčko od 04.02.2000.godine, Rješenja RS – Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica – Odsjek ministarstva Brčko broj: 23-1662-2/99 od 04.02.2000.godine, z.k. izvadka za z.k. ul. br. 34 k.o. Donji Žabar, p.l. br. 276 k.o. Marković Polje, kopije katastarskog plana od 07.06.2005.godine, saslušanjem tužioca u svojstvu parnične stranke, saslušanjem svjedoka P. P., S. N., K. M., K. D., S. S., S. R., N. P. i J. M., vještačenjem po vještaku mašinske struke kao i čitanjem pismenog nalaza i mišljenja vještaka Đ. S. od 16.12.2013.godine, čitanjem dopisa Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja broj: 10-000362/11 od 24.08.2011.godine, kopija Zahtjeva za povrat kuće od 14.12.1999.godine podnosilac zahtjeva Ć. J. i Odluka CRPS broj: 452-173-1/1 od 08.06.1999.godine. U toku postupka punomoćnik tužioca je odustao od prijedloga da se kao dokaz pročitaju nalazi i mišljenja vještaka D. Đ. i K. I.

Sud je odbio prijedlog tužioca da se kao dokaz izvede vještačenje po vještaku građevinske struke, obzirom da je predmet tužbe i tužbenog zahtjeva uspostavljanje posjedovnog stanja na pokretnim stvarima (mlinskom postrojenju i drugim pokretnim stvarima navedenim u tužbi), zbog čega bi vještačenje po vještaku građevinske struke bilo irelevantno za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Na osnovu ocjene provedenih dokaza pojedinačno kao i u njihovoj međusobnoj vezi na osnovu odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz Rješenja Opštinske komisije za privredu i društveno planiranje broj: 05/2-351-212 od 24.07.1987.godine utvrđeno je da je tužiocu Ć. M. iz M. P. odobreno obavljanje djelatnosti uslužno mljevenje žitarica (mlinarstvo), te da firma posluje pod nazivom Ć. M. mlinar s.p. M. P.

Iz z.k. izvadka za z.k. ul. br. 34 k.o. Donji Žabar od 18.01.2006.godine, utvrđeno je da je parcela br. 1858/3 koja u naravi predstavlja lug, zgradu i mlin, oranicu površine 2924 m², upisana kao vlasništvo tužioca Ć. J. M. sa dijelom 1/1.

Iz p.l. br. 276 k.o. Marković Polje utvrđeno je da je tužilac upisan kao posjednik 1/1 na nekretninama označenim kao k.p. br. 104 šuma „Mali Gajiš“ 3. klase površine 15708 m², parcela br. 399/1 njiva potkućnica 6. klase površine 2562 m², zgrada br. 1. privredna zgrada površine 143 m² i zgrada br. 2. privredna zgrada površine 245 m², k.p. br. 399/4 voćnjak potkućnica 4. klase površine 1795 m² i privredna zgrada br. 1. površine 136 m².

Rješenjem Ministarstva za izbjeglice i raseljenja lica – Odsjek ministarstva Brčko broj: 26-1662-2/99 od 04.02.2000.godine, utvrđeno je da je predniku tužioca, njegovom ocu Ć. J. vraćen u posjed – vlasništvo napuštena imovina označena kao k.č. br. 104, 399, upisana u p.l. br. 186 k.o. Marković Polje. Takođe je u rješenju navedeno da se Ć. J. u vlasništvo vraća devastirana kuća, devastiran prostor od mlina i ostale pomoćne zgrade i zemljište, oslobođeno od lica i stvari.

U Zapisniku o primopredaji navedenih nekretnina od 04.02.2000.godine bliže je opisana imovina, odnosno stanje imovine koja se vraća ranijem vlasniku kao i oštećenja na istoj. Navedeni zapisnik je potpisan od strane Ć. J.

Iz Ugovora o poklonu od 17.02.1999.godine koji je ovjeren isti dan u Osnovnom sudu u Brčkom ov.br. 2047/99, utvrđeno je da je ugovarač Ć. J. poklonio sinu Ć. M. zemljište upisano u z.k. ul. br. 150 k.o. Žabar Donji koje je označeno kao k.p. br. 1858/3 oranica „Lug“, zgrada 1. - mlin površine 2924 m², a koje odgovara po katastru nekretninama upisanim u p.l. br. 186 k.o. Marković Polje parcela br. 399/1 dvorište, privredna zgrada i njiva.

Rješenjem Opštinskog zavoda za urbanizam, geodetske i imovinsko-pravne poslove broj: 06-361-571 od 26.10.1981.godine izdato je odobrenje za upotrebu mlina izgrađenog u M. P., Ć. J. iz M. P.

Rješenjem Opštinskog sekretarijata za privredu, prostorno planiranje, društvene djelatnosti i opštu upravu broj: 05/2-320-642 od 07.12.1990.godine izmjenjeno je rješenje od 24.07.1987.godine kojim je Ć. M. odobreno obavljanje zanatske djelatnosti - uslužno mljevenje žitarica, te je odobreno obavljanje trgovinske djelatnosti. Određeno je da zanatsko-trgovinska radnja posluje pod nazivom s.t.r. „Ć.“ vl. Ć. M., M. P., te je određeno da je sjedište radnje u M. P. broj... Bliže je određen predmet poslovanja zanatsko-trgovinske djelatnosti te je navedeno da će se trgovinska radnja baviti mljevenjem žitarica svih vrsta i drugih sličnih proizvoda, otkupom svih vrsta bijelih i drugih žitarica namjenjenih ljudskoj ishrani, preradi ili krmi uključivši i raži, prodajom proizvoda mlinarstva napravljenih od žitarica (brašno, mekinje, zobne pahuljice).

Iz kopije Odluke CRPC broj: 452-183-1/1 od 08.06.1999.godine utvrđeno je da je prednik tužioca 01.04.1992.godine bio savjestan posjednik nekretnina označenih kao k.č. br. 104, 399/1, 399/2 i 399/3 iz p.l. br. 186 k.o. Marković Polje i kuće, privredne zgrade i zgrade izgrađene na parcelama označenim kao k.č. br. 399/2 i 399/3. Takođe je navedeno da su nadležna sudska i opštinska tijela uprave dužna da uvedu u posjed podnosioca zahtjeva za vraćanje imovine Ćosić Josipa u roku od 60 dana od dana podnošenja Zahtjeva za uvođenje u posjed. Zahtjev za vraćanje imovine vlasniku - posjedniku odnosno korsniku, Ć. J. podnio je 14.12.1999.godine.

Iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Đ. S. od 16.12.2013.godine kao i usmenog izlaganja ovog vještaka, utvrđena je tržišna vrijednost kompletnog mlinskog postrojenja za preradu pšenice, opreme za skladištenje, čišćenje, pranje i transport pšenice, te ostalih pokretnih stvari koje je tužilac potraživao tužbom i tužbenim zahtjevom. Vještak je prilikom posjete tužiocu dana 26.11.2013.godine pregledao trenutno instaliranu opremu za pripremu i mljevenje pšenice u postojećim objektima, kao referentnu vrijednost za procjenu pokretnih stvari uzimao je vrijednost nove opreme mlinskog postrojenja i opreme sličnih tehničkih karakteristika otuđenoj opremi, koja se može dobiti na tržištu. Prema nalazu i mišljenju vještaka procijenjena vrijednost mlinske opreme koja je otuđena 1992.godine i u to vrijeme bila stara 17 godina, iznosi 248.326,70 KM (vještak je u pismeno izrađenom nalazu greškom naveo da je vrijednost 246.326,70 KM što je pojasnio na glavnoj raspravi). Procjena vrijednosti kamiona Mercedes, godina proizvodnje 1983. tip MB 8.13, snaga 130 ks nosivost 5 tona, po katalogu cijena motornih vozila za kamione starosti 9 godina iznosi po mišljenju vještaka 9.340,30 KM; dizel agregat za struju proizveden 1982.godine marke „Perkins“ snage 100 kw vrijedi 8.000,00 KM; autogeni aparat za zavarivanje na tržištu vrijedi 600,00 KM, električni aparat za zavarivanje 180 A na tržištu polovnih aparata vrijedi 400,00 KM; cijena polovnog električnog aparata za zavarivanje – „Rade Končar“ 350 A vrijedi 1.200,00 KM; polovni kompresor kapaciteta 120 litara na tržištu vrijedi 800,00 KM; stubna jednovretna bušilica – „Kovina“ Maribor snage 2 kw na tržištu polovnih aparata vrijedi 1.800,00 KM; električna ručna bušilica „Bosch“ 2 komada vrijedi 600,00 KM; električna ručna bušilica „Bosch“ manja na tržištu polovnih stvari vrijedi 200,00 KM; električni ručni cirkular „Bosch“ polovni vrijedi 200,00 KM; električna ubodna pila

„Black and Decker“ polovna na tržištu vrijedi 150,00 KM; garnitura ručnog alata za mehaniku i za elektromehaniku polovna vrijedi 400,00 KM; rezervni dijelovi – remenovi, ležajevi, četke za sita i dr. iz iskaza vještaka se prodaju po vrijednosti 3.000,00 KM. Prema mišljenju vještaka ukupna vrijednost pokretnih stvari koje su naprijed navedene je 26.690,630 KM. U pogledu vrijednosti pšenice i brašna koje je ostalo u skladištu mlina 1992.godine, vještak je utvrdio da 80 tona pšenice (300,00 KM/t) vrijedi 24.000,00 KM, 50 tona brašna (450,00 KM/t) vrijedi 22.500,00 KM i stočno brašno 20 tona (220,00 KM/t) vrijedi 4.400,00 KM. Ukupna vrijednost stvari koje je tužilac naveo u tužbi i tužbenom zahtjevu po mišljenju vještaka iznosi 325.917,00 KM.

U iskazu koji je tužilac dao u svojatvu parnične stranke, isti je naveo da je mlinarstvo tradicija u njihovoj porodici i da se tim poslom njegova porodica bavi od 1920.godine. Naveo je da je porodica prije rata posjedovala mlin kapaciteta 500 tona italijanske proizvodnje koji je bio u ispravnom stanju i kao takav ostavljen 1992.godine, kada su morali da napuste imovinu zbog ratnih dešavanja. Naveo je da je mlin bio vlasništvo njegovog pokojnog oca Ć. J. koji je umro 2000.godine. Takođe je naveo da je navedeni mlin otac njemu darovao 1999.godine, o čemu kao dokaz postoji ugovor o poklonu. Izbjegli su 1992.godine u H. a potom u Nj. i za to vrijeme nisu imali nikakve informacije o njihovoj imovini, sve do 1997.godine kada su došli i vidjeli da je mlin odnesen i devastiran. Pokrenuo je postupak za povrat imovine i ista je vraćena 2001.godine ili 2002.godine. Tom prilikom vraćena je mlinska zgrada bez krova, prozora, vrata, bez bilo kakve instalacije. Naveo je da su u mlinu imali sve što je tehnološki proces proizvodnje zahtijevao u to vrijeme, da su imali kompletnu opremu aparata za varenje, rezanje i sl, magacin sa rezervnim dijelovima za mlin, kamion, viljuškar i dr. Tek 2001.godine na 2002.godinu kada se vratio u svoju kuću, mogao je da utvrdi nastalu štetu na mlinu. Pozivao je stručna lica koja su utvrdila tačno visinu štete, vršena je procjena štete u trenutku njihovog vraćanja 2001.godine, a u odnosu na objekat odnosno mlinsko postrojenje kakvo je bilo 1992.godine. U pogledu građevinskih objekata procjenu je dao sudski vještak K. I., dok je u pogledu oštećenja na mlinskim postrojenjima procjenu dao vještak mašinske struke D. Đ. U vrijeme kada je odlučio da preda tužbu za povrat mlina, tada je saznao ko je odnosio i kako je odnosio mlinsko postrojenje, odnosno saznao je da je mlinsko postrojenje izuzela Ratna Opština Brčko sa svojim rukovodećim tijelima, kada je predsjednik izvršnog odbora bio S. S. Tada je saznao i da su prilikom oduzimanja imovine bila prisutna dva vojna policajca prilikom odvođenja mlinske opreme. Na upit punomoćnika prvotuzenog da li su se žalili na Zapisnik o vraćanju imovine na kojem su konstatovana sva oštećenja na istoj, tužilac je naveo da se na taj zapisnik nisu žalili.

Svjedok S. N. je u svom iskazu naveo da je rođen u M. P. i da dobro poznaje porodicu Ć. Poznato mu je da je porodica Ć. prije rata imala mlin, da je to bio jedan od savremenijih mlinova u to vrijeme. Kada je tužilac 1992.godine napustio imovinu zbog rata, počeli su otuđivati uređaje i opremu za mlin. Nije mu poznato ko je devastirao mlin i ko je odveo opremu. Ć. M. vratio se u M. P. 2000-2001.godine, kada je počeo sa popravkom mlina. Naveo je da je mlin devastiran u vrijeme ratnih dejstava, odnosno odmah po izbijanjau rata i u to vrijeme porodica Ć. nije bila u M. P.

Svjedok P. P. je u svojoj izjavi naveo da je bio zaposlen do 1992.godine u mlinu kod Ć. M. Poznato mu je da je mlin uvezen iz Italije i da je bio moderno opremljen. U sklopu mlinske zgrade postojala je posebna radionica koja je imala rezervne dijelove za mašine, postojala su skladišta za pšenicu i druge žitarice. Naveo je da je u vrijeme izbivanja rata skladište žitarica bilo puno. Nakon izbivanja rata nije više bio u M. P. nego u O., a posle rata dolazio je u mlin kada je vidio da nema mašina niti krova od mlinske zgrade. Prvi put je došao kada je bila sahrana oca Ć.

M. 2000.godine ili 2001.godine. Svjedok je naveo da je mlin počeo ponovo da radi 2003.godine. Svjedoku nisu poznati podaci o tome ko je odnio mlinsku opremu.

Svjedok K. M. je u izjavi naveo da živi u M. P. gdje se doselio 1970.godine, da je njegova kuća udeljana od mlina „Ć.“ oko 50 metara. Poznato mu je da je prije rata mlin bio moderno opremljen, da je često ulazio u mlin tako da zna da su u podrumu bile transmisije, lanci, mašine, te da je bio kompletno opremljen. Takođe su bila ozidana i skladišta. Mlin je radio do izbijanja rata odnosno do 1992.godine, kada su Ć. M. i njegova porodica napustili imovinu. Odmah na početku rata počelo je odnošenje imovine, dok na kraju nije došlo i do skidanja stolarije sa mlinske zgrade. Nakon završetka rata ostale su samo zidine, odnosno ostalo je samo ono što se nije moglo odnijeti i srušiti. Nakon povratka iz izbjeglištva tužilac je počeo sa obnovom mlina i kuće (tokom 2000.godine). Navedeno područje bilo je pod nadležnošću ratne Vlade Opštine Brčko. Svjedok je naveo da nije vidio ko je odnosio imovinu, da su tu dolazili razni uniformisani ljudi, da se nekada dolazilo i sa kamionima i dizalicom, te da je na taj način odvezeno postrojenje.

Svjedok S. R. je u svojoj izjavi naveo da je početkom rata bio mobilisan u Posavskoj brigadi, da je obavljao dužnost komandira saobraćajnog voda. U to vrijeme postojao je vojni punkt u G. Poznato mu je gdje se nalazio mlin Ć. M. 1993.godine u šestom ili sedmom mjesecu uočio je u blizini mlina tri osobe koje su mu bile sumnjive, nakon toga je došao čovjek koji je rekao da su provalili u mlin, a on ih je upozorio da ne odnose stvari iz mlina. Naveo je da je tada bilo 10-ak ljudi iz V Kozarske brigade. Toga dana spriječili su odnošenje stvari iz mlina jer su tražili da im dostave odobrenje nadležnih organa za odvoženje stvari iz mlina. Drugi dan ponovo su se pojavili isti ljudi sa potpisanim odobrenjem od strane S. S. Njegov komandir je vidio te papire i nakon toga više nisu mogli da spriječe odvoženje stvari iz mlina.

Svjedok N. P. je u iskazu naveo da je tokom 1992.godine i 1993.godine bio komandir čete Vojne policije u I Posavskoj brigadi, te da mu je poznato gdje se nalazi mlin „Ć.“. Postavljali su određene punktove kako bi kontrolisali prolaz vozila i osoba kroz određene zone, te se sjeća da je u mjesecu julu 1993.godine patrola koja je obavljala kontrolu vozila na punktu G. obavijestila ga o pokušaju iznošenja stvari iz mlina u K., te pokušaja da se ta sredstva utovare u dva vojna motorna vozila. Obzirom da nisu imali tada nikakvo odobrenje, uspjeli su ih spriječiti da odnesu te stvari, ali su ista lica drugi dan donijela odobrenje odnosno neke papire koji su bili potpisani od strane S. S. Sâm se uvjerio da imaju ispravan dokument od Vlade Opštine Brčko za odnošenje stvari. Kao komandiru čete poznato mu je da su stvari odvezene, ali mu nije poznato gdje su ta sredstva odvezena niti gdje se sada nalaze. Takođe navodi da mu nije poznato da su taj dan odvezena sredstva iz kruga mlina.

Svjedok S. S. je naveo da je od trećeg mjeseca 1993.godine bio izabran za predsjednika izvršnog odbora i da je tu funkciju obavljao do juna 1994.godine, nakon čega je ponovo izabran za direktora „B.“. Svjedoku je poznato da je Ć. M. imao mlin u K. i da je prije rata poslovaao u istom. Svu vrijedniju imovinu u toku rata vojska je čuvala, a o svim promjenama na toj imovini donosili su se zaključci na Sjednicama izvršnog odbora. On sam kao predsjednik izvršnog odbora nije mogao donositi samostalne odluke, nego je iste donosio izvršni odbor, a on ih potpisivao kao predsjednik. Naveo je da mu nije poznata činjenica da je doneseno odobrenje da se otuđe mlinska postrojenja Ć. M., imao je saznanja da su dijelovi tog mlina otuđeni, da je ostalo nešto od opreme, te je zaključak izvršnog odbora bio da se preostala oprema odnosno dijelovi mlinskog postrojenja zaštite, odnosno da se ono što je preostalo preda Zadruzi. Nije mu poznato ko je otuđio preostali dio mlina, on je prije svega bio civilno lice i da bi se kretao morao je imati dozvolu. Njegova briga je bilo da se obezbijedi građanima bolnica, da se zaštite osnovna

državna preduzeća i ostala preduzeća koja rade, a članovi izvršnog odbora nisu imali mogućnost da kontrolišu šta rade brigade.

Svjedok K. D. je u izjavi naveo da je u toku 1993.godine bio sekretar Sekretarijata za šumarstvo i poljoprivredu i u njegovom djelokrugu rada bila je briga o industrijskim postrojenjima. Bila mu je poznata činjenica da je u K. kao napuštena imovina ostao mlin „Ć.“. Preduzimao je određene radnje na očuvanju tog mlina, ne može se tačno sjetiti datuma i mjeseca kada je dobio informaciju da je neko pokušao da ukloni prozore i vrata i da uđe u mlin. Posle toga je bio prijedlog da se sačuvaju mlinska postrojenja i oprema u njemu. Ta oprema je po nalogu tadašnjeg predsjednika Vlade izuzeta. Svjedoku nije poznato ko je izuzeo opremu, niti gdje je ona odvezena.

Svjedok J. M. koji je zaposlen na poziciji šefa Jedinice kriminalističke policije Brčko distrikta BiH u svojoj izjavi je naveo da u Policiji Brčko distrikta BiH se ne nalaze nikakvi dokumenti vezani za oduzimanje imovine iz mlina „Ć.“.

Iskaze tužioca i svjedoka sud je prihvatio i cijenio ih objektivnim i istinitim.

Tužilac je svoj tužbeni zahtjev postavio kao eventualni tužbeni zahtjev gdje u prvom dijelu postavljenog tužbenog zahtjeva potražuje povrat individualno određenih pokretnih stvari navedenih u petitu tužbe, a u nemogućnosti vraćanja istih traži da mu tuženi Brčko distrikt i Republika Srpska solidarno isplate protivvrijednost njegove imovine u iznosu od 325.917,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe.

Tužilac je shodno odredbi člana 41. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta BiH ("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH 11/01 i 8/03) kao i člana 37. Zakona o osnovnim svojinskopравnim odnosima ("Sl. list SFRJ" br. 6/80) ima pravo da traži povrat svoje stvari od posjednika, ali mora dokazati da na stvari čiji povrat traži ima pravo vlasništva, kao i dokazati da se stvar nalazi u faktičkoj vlasti tuženih. Tužilac ne posjeduje dokaze o vlasništvu na stvarima čiji povrat traži, pa je njihovo posjedovanje i vlasništvo dokazivao svjedocima. Svjedoci P. P., K. M. i S. N., nisu određeno mogli da se izjasne o pokretnim stvarima tužioca čiji povrat tužilac traži, osim uopštenih izjava da je tužilac prije rata posjedovao mlin koji je bio savremeno opremljen. Osim toga, da bi se tražio povrat stvari tužilac mora dokazati da su stvari u posjedu tuženih, što isti u konkretnom slučaju nije dokazao.

Tužilac nije pružio valjane dokaze o tome da se sporne stvari sada nalaze u faktičkoj vlasti tuženih Brčko distrikta BiH i RS-a, nije dokazao ko je i tačno koje stvari odvezero u toku rata (ne postoji zapisnici o stvarima koje su organi prednika tuženih navodno otuđili), što je pored dokazivanja vlasništva na stvarima čiji povrat u posjed traži, drugi kumulativni uslov koji mora biti ispunjen da bi se usvojio tužbeni zahtjev za povrat stvari, te stoga njegov zahtjev za povrat stvari navedenih u izreci presude nije osnovan, radi čega je tužbeni zahtjev za povrat stvari odbijen.

Iz napriejd navedenih činjenica osnovan je i prigovor nedostatka pasivne legitimacije istaknut od strane tuženih Brčko distrikta BiH i Republike Srpske je osnovan. Članom 37. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj: 6/80) koji je važio u vrijeme na koji se odnosi štetni događaj, propisano je da vlasnik može tužbom zahtijevati od posjednika povraćaj individualno određene stvari. Pri tome je navedeno da vlasnik mora dokazati da na stvari čiji povraćaj traži ima pravo svojine, kao i da se stvar nalazi u faktičkoj vlasti tuženog. Dakle, potrebno je da su kumulativno ispunjeni postavljeni uslovi. Tužilac ni jednim

materijalnim dokazom nije dokazao sudu da je bio vlasnik mlinskog postrojenja marke „Golfeto“ kako je to naveo u tužbenom zahtjevu, da je bio vlasnik kamiona „Mercedes“ odgovarajuće teretne nosivosti, niti ostalih pobrojanih pokretnih stvari iz tužbenog zahtjeva. Takođe nije pružio ni dokaze da je prednik Brčko distrikta BiH, tadašnja Opština Brčko izuzela navedene pokretne stvari, te da se iste nalaze i danas u posjedu Brčko distrikta BiH. U pogledu tužene Republike Srpske ni jedan od saslušanih svjedoka nije potvrdio da su pokretne stvari bliže označene u tužbi i tužbenom zahtjevu u posjedu Republike Srpske. Obzirom da posjed odnosno faktička vlast tuženih nije dokazana, to oni nemaju pasivnu legitimaciju u ovoj pravnoj stvari.

Kako nije moguć povrat navedenih stvari jer nije dokazano da su iste u faktičkoj vlasti tuženog Brčko distrikta BiH, to je valjalo odbiti i alternativno postavljeni tužbeni zahtjev za isplatu novčane protivvrijednosti navedenih stvari, kao neosnovan.

Prigovor mjesne nenadležnosti sud nije prihvatio obzirom da ne postoji isključiva nadležnost drugog suda jer se ne radi o utvrđivanju prava na nekretninama nego je u pitanju povrat pokretnih stvari za koje je tokom postupka utvrđeno da su se nalazili na području MZ Krepšić koja pripada Brčko distriktu BiH.

Prigovor tuženih da je potraživanje tužioca zastarilo sud takođe nije prihvatio. Tužilac tužbom i tužbenim zahtjevom traži povrat individualno određenih pokretnih stvari, što znači da se radi o vlasničkoj tužbi. Vlasničko pravo ne podliježe zastarjelosti, a eventualni tužbeni zahtjev koji glasi na isplatu protivvrijednosti pokretnih stvari ne predstavlja zahtjev za naknadu štete, zbog čega je i istaknuti prigovor zastare neosnovan.

Nije prihvaćen ni prigovor aktivne legitimacije, obzirom da je tužilac tokom postupka dokazao da je Ugovorom o poklonu njegov prednik otac Ć. J. istom poklonio sve pokretne stvari u mlinskom postrojenju, a koje su predmet tužbenog zahtjeva.

Odluka suda o troškovima parničnog postupka zasniva se na odredbi člana 119. stav 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH. Tužilac je dužan prvotuženom nadoknaditi troškove postupka koji čine: troškovi sastava odgovora na tužbu u iznosu od 375,00 KM, zastupanje prvotuženog od strane zamjenika pravobranioca na ročištima održanim 01.02.2013. godine, 07.03.2013. godine, 10.05.2013. godine, 29.08.2013. godine, 28.10.2013. godine i 07.02.2014. godine u iznosima od po 375,00 KM, zastupanje na jednom odloženom ročištu od 20.12.2013. godine u iznosu od 187,50 KM odnosno ukupan iznos od 2.812,50 KM (prema aritmetičkom prosjeku nagrada određenih važećim Tarifama RS-a i FBiH).

Drugotuženi nije postavio opredijeljeni zahtjev za naknadu troškova postupka, pa sud o istim nije odlučivao.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU :

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 30 dana od dana prijema iste Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH, putem ovog suda.

S U D I J A

Ljiljana Zobenica